

DV-1601100102041200 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2016) Examination

April - 2022

Sanskrit

(लौगाक्षिभास्कर-अर्थसंग्रहः, तैत्तिरीयोपनिषद्)

(Darsan) (Common Paper for 2015 & 2016) (Old Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

१ 'अर्थसंग्रहे विधिश्चतुर्विधः' - अर्थो करो. १४

1 Discuss 'अर्थसंग्रहे विधिश्चतुर्विधः' । 14

अथवा / OR

१ 'अर्थसंग्रहे भावनाविचारः' - अर्थो करो. १४

1 Discuss 'अर्थसंग्रहे भावनाविचारः' । 14

२ 'तैत्तिरीयोपनिषद् - प्राणमहिमा' - अर्थो करो. १४

2 Discuss 'तैत्तिरीयोपनिषद् - प्राणमहिमा' । 14

अथवा / OR

२ 'तैत्तिरीयोपनिषद् - ब्रह्मोपदेशः' - अर्थो करो. १४

2 Discuss 'तैत्तिरीयोपनिषद् - ब्रह्मोपदेशः' । 14

३ 'अर्थसंग्रहे धर्मलक्षणम्' - अर्थो करो. १४

3 Discuss 'अर्थसंग्रहे धर्मलक्षणम्' । 14

अथवा / OR

३ 'तैत्तिरीयोपनिषद् - मनोमयकोशः' - अर्थो करो. १४

3 Discuss 'तैत्तिरीयोपनिषद् - मनोमयकोशः' । 14

DV-1601100102041200]

1

[Contd...

४ नीयेना गद्यभंडनो अनुवाद करी तेनुं छार्द स्पष्ट करो : १४

4 Translate of the following passages and explain clearly the significance in them : 14

- (1) अथ को वेद इति चेत् । उच्यते – अपौरुषेयं वाक्यं वेदः ।
स च विधि-मन्त्र-नामधेय-निषेधा-र्थवादभेदात् पञ्चविधिः ॥
- (2) एवं च 'यजेत स्वर्गकाम' इत्यादिनिखिल वेदस्य
साक्षात्परम्परया वा यागादिधर्मप्रतिपादकत्वं सिद्धम् ।

अथवा / OR

- (1) अन्नाद्धै प्रजाः प्रजायन्ते । याः काश्च पृथिवीणश्रिताः । अथो अन्नैव जीवन्ति ।
सर्वं वै तेऽन्नमाप्नुवन्ति येऽन्नं ब्रह्मोपासते ।
- (2) प्राणो हि भूतानामायुः । तस्मात्सर्वायुषमुच्यते । सर्वमेव आयुर्यन्ति ये प्राणं
ब्रह्मो पासते । तस्मात्सर्वायुषमुच्यते इति ।

५ नीयेनाभांथी कोष्पश भे पर नींध लभो : १४

5 Write notes on any **two** of the following : 14

- (1) ब्रह्मानन्दवली – शान्तिपाठः ।
- (2) साधनचतुष्टयम् ।
- (3) अर्थवादमीमांसा ।
- (4) वाक्यनिर्वचनम् ।